

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ  
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
ВСЕУКРАЇНСЬКА ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ  
«НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО АНАТОМІВ, ГІСТОЛОГІВ, ЕМБРІОЛОГІВ ТА ТОПОГРАФОАНАТОМІВ УКРАЇНИ»  
КАФЕДРА ГІСТОЛОГІЇ, ЦИТОЛОГІЇ ТА ЕМБРІОЛОГІЇ  
ІНСТИТУТ НЕЙРОІМУНОЛОГІЇ СЛОВАЦЬКОЇ АКАДЕМІЇ НАУК, БРАТИСЛАВА, СЛОВАЧЧИНА  
LITHUANIAN UNIVERSITY OF HEALTH SCIENCES, KAUNAS, LITHUANIA  
VILNIUS UNIVERSITY, VILNIUS, LITHUANIA  
FACULTY OF PHYSICS, SOFIA UNIVERSITY "ST. KLIMENT OHRIDSKI", SOFIA, BULGARIA  
SCIENTIFIC RESEARCH CENTER OF MEDICAL BIOPHYSICS, SOFIA, BULGARIA

**«МОРФОГЕНЕЗ ТА РЕГЕНЕРАЦІЯ»  
(IV ЖУТАЄВСЬКІ ЧИТАННЯ)**

**«MORPHOGENESIS AND REGENERATION»  
(IV ZHUTAEV'S READINGS)**

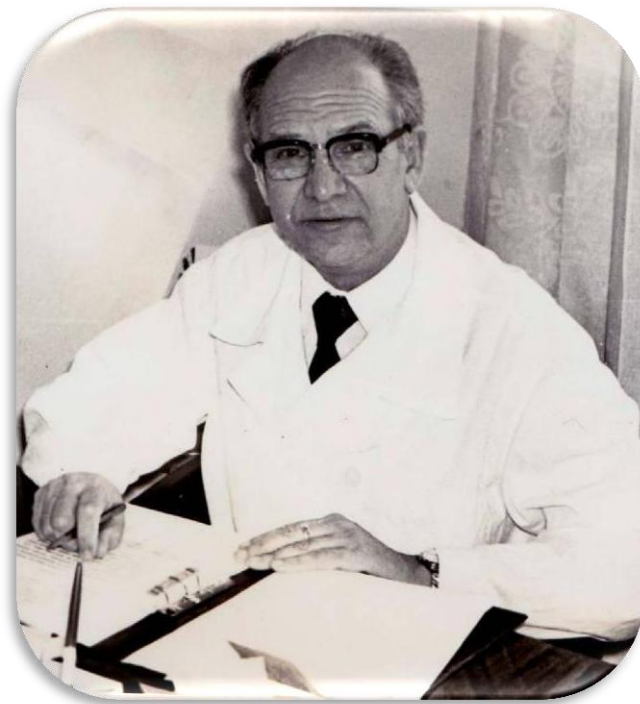
Proceedings of Ukrainian scientific-practical  
conference with international participation

Матеріали Всеукраїнської науково-практичної  
конференції з міжнародною участю

APRIL 18-19, 2024.

18-19 КВІТНЯ, 2024 р.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ  
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
ВСЕУКРАЇНСЬКА ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ  
«НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО АНАТОМІВ, ГІСТОЛОГІВ, ЕМБРІОЛОГІВ ТА ТОПОГРАФОАНАТОМІВ УКРАЇНИ»  
КАФЕДРА ГІСТОЛОГІЇ, ЦИТОЛОГІЇ ТА ЕМБРІОЛОГІЇ  
ІНСТИТУТ НЕЙРОІМУНОЛОГІЇ СЛОВАЦЬКОЇ АКАДЕМІЇ НАУК, БРАТИСЛАВА, СЛОВАЧЧИНА  
LITHUANIAN UNIVERSITY OF HEALTH SCIENCES, KAUNAS, LITHUANIA  
VILNIUS UNIVERSITY, VILNIUS, LITHUANIA  
FACULTY OF PHYSICS, SOFIA UNIVERSITY "ST. KLIMENT OHRIDSKI", SOFIA, BULGARIA  
SCIENTIFIC RESEARCH CENTER OF MEDICAL BIOPHYSICS, SOFIA, BULGARIA



## **МАТЕРІАЛИ**

**ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇЗ  
МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ**

**«МОРФОГЕНЕЗ ТА РЕГЕНЕРАЦІЯ»  
(ІV ЖУТАЄВСЬКІ ЧИТАННЯ)**

**ПОЛТАВА**

**18-19 квітня 2024 року**

**ДОТРИМАННЯ ПРИНЦИПІВ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ -  
ГОЛОВНИЙ ОРІЄНТИР У ЯКІСНІЙ ОСВІТІ**

**НА КАФЕДРІ ГІСТОЛОГІЇ, ЦИТОЛОГІЇ ТА ЕМБРІОЛОГІЇ**

**Шепітько В.І., Борута Н.В., Стецук Є.В., Лисаченко О.Д.,  
Пелипенко Л.Б., Волошина О.В., Левченко О.А., Данилів О.Д.**

**Полтавський державний медичний університет**

**Полтава, Україна**

*Дотримання академічної доброчесності є дуже актуальним для освітніх закладів України, оскільки поєднує в собі норми і правила поведінки всіх учасників освітнього процесу в освітньо-науковому середовищі.*

***Ключові слова:** академічна доброчесність, вищий навчальний заклад, освітній процес.*

*The issue of academic integrity is very relevant for educational institutions of Ukraine, as it combines the norms and participant's code of conduct of this process in the educational and scientific environment.*

***Key words:** academic integrity, higher educational institution, educational process.*

Результатом євроінтеграційних процесів є реформування вищої освіти України, що зумовили активізацію інноваційних тенденцій відповідно до стандартів якості вищої освіти. Зміни, які відбуваються в системі вищої освіти вимагають розроблення нових підходів до навчання та викладання з утвердженням та дотриманням доброчесності та етичних цінностей в освітньому процесі і науковій діяльності, створення нових механізмів побудови комунікації в закладах вищої освіти, що сприятиме формуванню високої академічної культури, носіями якої будуть науково-педагогічні і наукові працівники та здобувачі вищої освіти [3, 4].

Головною складовою державної політики у сфері освіти та принципи освітньої діяльності відображено у Законі України «Про освіту», де визначено академічну доброчесність, згідно статті 42, академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень [2, 5].

Академічна доброчесність стосується не тільки якості освіти, а й вона впливає на те, яких громадян виховує система вищої освіти в нашій державі, які цінності закладаються під час навчання в університетах країни. В перш за все, варто зауважити, що доброчесність являє собою довіру, в свою чергу недоброчесність проявляється через ментальність нашого суспільства, характеризуючись тим, що так набагато простіше жити всім сторонам академічної спільноти. Процес навчання в університетах, метою якого є здобуття освіти і забезпечення кращого майбутнього, має бути спрямований на академічну доброчесність, так як схвалюючи недоброчесність, ми тим самим погоджуємося з тим, що якісної освіти все одно не отримаємо [3, 4].

Неможливий розвиток освіти та науки без дотримання стандартів та принципів академічної доброчесності, саме вона є показником розвитку суспільства. Академічна доброчесність є моральним ядром академічної культури. Ось чому пояснення основних засад академічної доброчесності студентам та молодим науковцям в процесі навчальної, виховної та наукової діяльності стає одним із найбільш важливих завдань. Саме на молодь покладають великі надії щодо утвердження і поширення високих етичних і моральних ідеалів та належних стандартів доброчесності у процесі навчання та наукової діяльності [1, 2, 5].



Сучасне навчання на кафедрі гістології, цитології та ембріології переповнене комп'ютерно-інтегрованими технологіями, які розвиваються блискавичними темпами та важливим помічником в написанні навчальних та наукових робіт виступає всевітня мережа «Інтернет». Це надає можливість користувачам швидко віднаходити та використовувати потрібну їм інформацію. Особливо це стосується здобувачів вищої освіти для написання рефератів, наукових статей, які часто зловживають отриманою інформацією із всевітньої мережі, тим самим порушують академічну доброчесність.

Необхідно враховувати, що написання наукової роботи, неможливе без включення цитат інших авторів, але, використання чужих цитат без посилання і є справжнім плагіатом. Тому, і виникає проблема у подальшому дослідженні виникнення плагіату та можливих шляхів його усунення. У згаданій вище статті України «Про освіту» дається визначення про академічний плагіат, його різновиди та рекомендації щодо уникнення цього негативного явища в освітньому процесі говориться в «Положенні про академічний плагіат». Вважається, що академічний плагіат є негативним явищем, з яким потрібно вести нещадну боротьбу, адже це є приводом для нечесності, крадіжки чужої праці, винаходів. В разі не присікання плагіату, дослідження в науці стояли б на місці, розвитку, майбутнього та прогресу у нас не було б [1, 3, 4].

На кафедрі гістології, цитології та ембріології в навчальному процесі дотримання основних принципів академічної доброчесності – є двостороннім процесом, в який залучені, як викладачі так і здобувачі освіти. Саме викладачі є прикладом та взірцем для наслідування молодого покоління. Втілення в життя ідеалів доброчесності та високого професіоналізму надихає молодь розвиватися, створювати власні наукові проекти та досягати нових вершин в освіті та науці на принципах академічної доброчесності. Відсутність єдиної позиції викладачів щодо

порушень академічної доброчесності дезорієнтує здобувача освіти, наштовхує на сумніви щодо вартості зусиль дотримання академічної доброчесності, адже це важчий шлях, підриває цінність проголошених загальноосвітніх стандартів академічного життя.

Для викладачів нашої кафедри дотримання академічної доброчесності передбачає: посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність; контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти; об'єктивне оцінювання результатів навчання.

Для здобувачів освіти академічна доброчесність повинна проявлятися у самостійному виконанні навчальних та наукових завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливим освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Академічна доброчесність покликана боротися із:

- плагіатом як актом шахрайства в студентських роботах, дисертаціях, наукових статтях та монографіях;
- фабрикацією та фальсифікацією результатів наукових досліджень;
- обманом, списуванням, хабарництвом [5].

Основою для довготривалої академічної доброчесності є залучення здобувачів освіти до етичної поведінки під час практичних занять та при

самостійній роботі, що позитивно вплине і визначить цінності студента і поза межами навчального закладу після закінчення вузу. Дотримання академічної доброчесності повинно орієнтуватися не на покарання та дисциплінарні заходи, а на допомогу, інформаційно-просвітницьку та роз'яснювальну роботу, що підтверджується практикою вищих навчальних закладів України та Зарубіжжя.

Також, потрібно звернути увагу і на роботу з підвищенням статусу вищої освіти загалом як цінності індивідуальної, професійної та суспільної, що сприятиме входженню принципів академічної доброчесності в свідомість її здобувача [1, 3, 5].

Сьогодні розроблена та активно впроваджена антиплагіаторська програма для перевірки наукових праць, дисертаційних робіт. Також існують безкоштовні комп'ютерні програми як окремі так і інтегровані у веб-сторінки. Такі програми дозволяють перевірити вказаний текст, файл на плагіат у середовищі «Інтернет». Іншими заходами протидії виступають більш традиційні методи такі як: написання студентських робіт рукописно, написання на основі конкретних джерел, кількість посилання на джерел у тексті. Дієва система запобігання плагіату і боротьби з ним має бути орієнтована на впровадження нових управлінських підходів до організації освітньої та наукової діяльності студентської молоді, до формування ціннісних пріоритетів, що забезпечують підвищення якості освіти, мотивацію освітньої діяльності, а також відповідальності учасників освітнього процесу за результати діяльності.

Дотримання принципів академічної доброчесності сприятиме конкурентоспроможності української класичної освіти та загальноприйнятих стандартів в світовому освітньо-науковому просторі в умовах зростаючого запиту на практичну орієнтованість освітніх програм, розвитку інформаційних та комунікаційних технологій, глобалізаційних процесів в сучасному суспільстві [1, 5].

Тільки на засадах відкритості, чесності, прозорості та толерантності може відбуватися продуктивна співпраця та взаємодія всіх учасників освітньо-наукового процесу. Дотримання принципів академічної доброчесності кожен повинен починати з себе, бо саме найкраще вчить власний приклад. Саме доброчесність є мірилом внутрішньої культури людини [1, 2, 4].

Важливим є усвідомлювати потенційні всі чинники, які зумовлюють академічну нечесність, передусім морально-культурні, інституційні та освітньо-виховні. Вивчення і розуміння природи їхнього походження дасть можливість розробити та реалізувати ефективну політику забезпечення академічної доброчесності як національного рівня, так принципами академічної доброчесності, щоб студенти та викладачі не залишались байдужими, а найактивніше долучились до цього проекту й усвідомили, що дотримання цих принципів у майбутньому дає їм велику перевагу, адже їхні знання стануть не формальними, навички і вміння – конкурентоздатними на ринку праці і дадуть їм шанс на успішне працевлаштування [2, 3].

Отже, академічна доброчесність почала реалізовуватися в житті нашої кафедри та вищих освітніх закладів України, з метою підвищення якості вищої освіти та репутації самих вищих навчальних закладах, зростанню їх рейтингів серед вишів та підвищенню конкурентоспроможності випускників.

### **Список літератури**

1. Фінікова Т.В. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. благод. Фонд «Міжнарод. фонд. дослідж. освіт. політики»; за заг. ред. Т. В. Фінікова, А. Є. Артюхова. – К.: Таксон, 2016. – 234 с.

2. Академічна доброчесність: проблеми дотримання та пріоритети поширення серед молодих вчених: кол. моногр. / за заг. ред. Н. Г.



Сорокіної, А. Є. Артюхова, І. О. Дегтярьової. – Дніпро: ДРІДУ НАДУ, 2017. – 169 с.

3. Академічна доброчесність: виклики сучасності / Збірник наукових есе учасників наукового стажування для освітян (Республіка Польща, Варшава, 1 – 13.10.2018). – Варшава, 2018. – 162 с.

4. Щодо забезпечення академічної доброчесності у закладах вищої освіти/ Лист МОН № 1/9-565 від 26.10.17 року.

5. Шепітько В.І. Реалізація принципів дотримання академічної доброчесності - запорука якості сучасного освітнього процесу на кафедрі гістології, цитології та ембріології / В.І. Шепітько, Н.В. Борута, Є.В. Стецук [та ін.] // Матеріали навчально-наукової конференції з міжнародною участю «Реалії, проблеми та перспективи вищої медичної освіти». – Полтава, 2021. – С.291-292.

<p><b>Пелипенко Л.Б., Волошина О.В., Левченко О.А., Данилів О.Д.</b>  <b>(Полтава, Україна)</b>  ОРГАНІЗАЦІЯ СТУДЕНТСЬКОГО ГУРТКА  ЯК ФОРМА НАУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ  НА КАФЕДРІ ГІСТОЛОГІЇ, ЦИТОЛОГІЇ ТА ЕМБРІОЛОГІЇ</p>	
<p><b>Тарасенко Я.А., Тихонова О.О., Черно В.С., Сербін С.І., Дубина С.О., Калюжна В.В.</b> <b>(Полтава, Лиман-Кропивницький, Україна)</b>  РОЗВИТОК КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ</p>	<b>304</b>
<p><b>Тірон О.І., Кувшинова І.І., Маркова О.О., Ляшевська О.О., Бреус В.Є., Целух В.А.</b> <b>(Одеса, Україна)</b>  АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ВИКЛАДАННЯ ГІСТОЛОГІЇ У  МЕДИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ</p>	<b>310</b>
<p><b>Черняк В.В., Прилуцький О.К., Филенко Б.М., Ройко Н.В., Макєєнко В.І., Мустафіна Г.М.</b> <b>(Полтава, Україна)</b>  ОСОБЛИВОСТІ ПРОФІЛІЗАЦІЇ ТА МІЖДИСЦИПЛІНАРНОЇ  ІНТЕГРАЦІЇ ВИКЛАДАННЯ СУДОВОЇ МЕДИЦИНИ</p>	<b>313</b>
<p><b>Шарлай Н.М., Соколенко В.М., Весніна Л.Е., Павленко Г.П., Шевченко К.В., Єрошенко Г.А., Григоренко А.С., Тончева К.Д.</b>  <b>(Полтава, Україна)</b>  ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНОГО ПІДХОДУ ДО НАВЧАННЯ  ТА ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ПРИ ПІДГОТОВЦІ  ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ</p>	<b>320</b>
<p><b>Шепітько В.І., Борута Н.В., Стецук Є.В., Лисаченко О.Д., Пелипенко Л.Б., Волошина О.В., Левченко О.А., Данилів О.Д.</b>  <b>(Полтава, Україна)</b>  ДОТРИМАННЯ ПРИНЦИПІВ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ -  ГОЛОВНИЙ ОРІЄНТИР У ЯКІСНІЙ ОСВІТІ НА КАФЕДРІ  ГІСТОЛОГІЇ, ЦИТОЛОГІЇ ТА ЕМБРІОЛОГІЇ</p>	<b>326</b>